

„Aleida Anna” een echte fjoueracht

**STAMBOEK-
NUMMER 426**

Jan Brilleman wordt regelmatig gebeld door leden van de VSRP of daarbuiten, die op zoek zijn naar een speciaal rond- of platbodemjacht, ofwel naar de achtergronden en de geschiedenis van een bepaald scheepstype.

Hij beheert het „Stamboek” en houdt alle gegevens zo goed mogelijk bij. Dankzij zijn jarenlange verzamelwoede kan hij velen vaak helpen.

Een aantal maanden geleden werd hij gebeld door de heer Sambrinck uit Leeuwarden. Het was dezelfde man die samen met zijn vader het Friese

jacht „Marwille” had gerestaureerd. De vraag was of Brilleman nog een tjotter te koop wist, het liefst een echte „fjoueracht”.

Gelukkig wist Brilleman er nog een te koop die gered moest worden van de ondergang. Hij gaf het adres van de eigenaar van de „Aleida Anna” door aan Sambrinck.

De zondag na het eerste telefoontje belde Sambrinck met de mededeling dat hij de tjotter had gekocht. De oude eigenaar, de heer Moerkerk zou hem direct op dinsdag al brengen.

Sambrinck was nu eigenaar van een in 1916 door Auke van der Zee te Joure in opdracht van jhr. Q. van

Foto pag. 14: De Aleida Anna onder zeil.
 Boven: Op de voorgrond de Aleida Anna, op de achtergrond de eerder gerestaureerde Marwille.
 Onder: De kop van de Fjoueracht. Let op het gepiekte onderwaterschip.

Swinderen uit Loosdrecht gebouwde fjoueracht.

Het is hier op zijn plaats om voor niet Friezen uit te leggen wat dat fjouerjacht in hemelsnaam betekent. Wel fjouer staat voor vier en acht voor acht. Een fjoueracht is een tjotter die vier el breed en acht el lang is.

WERFBOEK

In het werfboek vond Brilleman de volgende gegevens terug.

Lengte 4,80 m, breed in het vlak 6 voet en breed binnenwerk 8 voet, 3 duim.

Voor de totale loon- en materiaalsom ad f 1.404,94 was de volgende specificatie gegeven.

Hout	f 416,75
Werkloon	325,59
Zeilmaker en touw	250,29
Mastmaker	84,20
Snijwerk	25,—
Smid	97,60
Koperslager	42,75
Verf en lak	35,—
Diversen	127,76
	<u>f 1.404,94</u>

EIGENAARS

Tot 1982 is de tjotter eigendom geweest van de familie Van Swinderen. Het zeer fraaie snijwerk is duidelijk van dezelfde hand als dat van fjouerachten „De Jonge Minne”, „Albert en Nellie”, thans „Tromp”, en de „Twa Sisters”. De „Aleida Anna” heeft net als de „Twa Sisters” acht gangen, terwijl de meeste andere fjouerachten „maar” zeven gangen hebben.

In 1982 werd de boot verkocht aan de heer Moerkerk te Mijnsheerenland die hem wilde verbouwen tot motorvlet.

De „Aleida Anna” werd gepiekt afgeleverd door Auke van der Zee. Niet alleen geeft een gepiekte (s-vormige) bodem de indruk van snelheid, ze loop ook harder en hoger.

RESTAURATIE

Gelukkig dus geen motorvlet maar weer een echte fjoueracht. Er moest wel het een en ander gebeuren. De kop was verzakt, de boegen verrot, het achterschip verzakt, het halve vlak verrot en er zat geen verband meer in het zeilwerk.

Maar na de eerdergenoemde restauratie door Sambrinck en zijn vader van de „Marwille”, in 1918 gebouwd door de Gebr. Zwolsman te IJlst, zal ook deze restauratie wel goed verlopen.

Het tuig bestaat uit een grootzeil van 17,7 m² en een fok van 8,7 m².

De naam blijft „Aleida Anna”. Dat is heel eenvoudig zegt Sambrinck: „mijn schoonmoeder heet Aleida en mijn moeder Anna”. Tijdens de Friese Regionale Reünie van 31 juli tot 2 augustus a.s. zal de „Aleida Anna” voor een fraaie uitbreiding zorgen van de vloot van de nog bestaande fjouerachten.

Bronnen: gegevens werfboek, monografieën SSRP, archief en bijdragen van Jan Brilleman.